



Broj: 03-017-4176/2022
Dana; 22.03.2022. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PRIMLJENO: 22.03.2022.

Općedina	Resnik - Orašje	Prav. org.	Dr. radion.
01/2-105-4-07-50/22			

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informiranju, dostavlja se

Na osnovu člana 133. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17 i 11/21), u prilogu akta dostavljamo vam Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informiranju, uz sljedeće:

O b r a z l o ž e n j e

Vlada Unsko-sanskog kantona je na svojoj 317. sjednici održanoj dana 22.03.2022. godine razmatrala i Zaključkom broj: 03-017-4176/2022, utvrdila Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informiranju, predlagača Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta koji vam se upućuje u dalju proceduru po skraćenom postupku.

S poštovanjem,

Prilog: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informiranju (6x)

Dostavljeno:

1. Naslovu
2. a/a





Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 5/08), na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Vlada Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana 22.03.2022. godine, donosi :

ZAKLJUČAK

I

Utvrđuje se Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom informiranju obrađivača Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta i isti se upućuje Skupštini Unsko-sanskog kantona u dalju proceduru po skraćenom postupku.

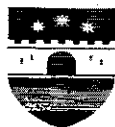
II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-017-4176/2022
Bihać, 22.03.2022. godine



PREMIJER KANTONA
mr.sci. Mustafa Ružnić



NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOM INFORMISANJU

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNOPRAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavnopravna osnova za donošenje Izmjena i dopuna Zakona o javnom informisanju sadržana je u članu 2. i) Poglavlja IV. i člana 11. b) Odjeljka A. Poglavlja V. Ustava Unsko-sanskog kantona – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04).

II RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o javnom informiranju, koji je na prijedlog Vlade Unsko-Sanskog Kantona, donijela Skupština Unsko-Sanskog Kantona, na 17. sjednici održanoj 12. juna 1998. godine potrebno je izmijeniti i dopuniti u pogledu uvođenje online medija u zakonsku regulativu, te propisati kaznene odredbe.

U Nacrtu Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnom informisanju treba precizno definisati šta je medij, šta podrazumijeva javno informisanje. Treba, obavezati izdavača da redovno obavještava javnost o vlasničkoj strukturi, poslovnim rezultatima, prosječnom tiražu, čitanosti, slušanosti i gledanosti, definisati prava, ali i odgovornosti novinara, glavnih urednika i medija za javnu riječ, definisati prava i obaveze javne uprave i u konačnici, urediti medijski prostor. Posebno zbog pojave anonimnih virtualnih portala za koje se ne zna u čijem su vlasništvu niti ko kreira njihove sadržaje, plasirane neometano i kada dezinformišu i obmanjuju, mimo pravila i etike struke javnost. Nadalje, propisati na koji način ukinuti komentare u onlajn medijima do smanjenja govora mržnje, te urediti svako prijavljivanje i propisati kazne za govor mržnje, ukidanju komentara u onlajn medijima te definisati redukcije govora mržnje na društvenim mrežama s ciljem suzbijanja raspirivanja bilo kakve netrpeljivosti, a što je uzelo maha i postalo svakodnevnica na prostoru Unsko- sanskog kantona i Bosne i Hercegovine.

III USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Bosna i Hercegovina je potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, br. 10/08, 1/17 i 8/17) preuzela obavezu postepenog usklađivanja svog postojećeg i budućeg zakonodavstva s pravnom tečevinom Evropske unije obuhvaćenom Sporazumom i propisnu primjenu i provođenje



usklađenog zakonodavstva do kraja prelaznog perioda od šest godina od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Konvencija o međunarodnom pravu sastoji se od objašnjenja šta je, u stvari, kažnjivo krivično djelo kada se distribuira materijal na webu. Postoje tri takva slučaja: dječja pornografija, povreda autorskih prava na komercijalnoj razini i distribucija rasističkih/ksenofobnih materijala - kao i poticanje na ta djela i pomaganje u njihovoj realizaciji.

Međunarodni mehanizmi za promociju slobode izražavanja ZAJEDNIČKA DEKLARACIJA O SLOBODI IZRAŽAVANJA I INTERNETU definisala je da niko ko samo osigurava tehničke internetske usluge kao što su pružanje pristupa ili pretrage, ili transmisiju ili keširanje informacija, ne treba biti odgovoran za sadržaj koji generiraju drugi, a koji se diseminira korištenjem tih usluga, sve dok oni specifično ne interveniraju u taj sadržaj *ili odbiju ispuniti sudski nalog za uklanjanje tog sadržaja, u slučajevima kada imaju kapacitet za to ('princip pukog provođenja')*.

Nadalje, države imaju važnu ulogu u regulaciji interneta. One oblikuju uvjete za korištenje interneta kroz svoju izvršnu vlast i kao zakonodavci i mogu isključiti sadržaj kao što je dječja pornografija, poticanje mržnje i sl.

Prilikom izrade Izmjena i dopuna Nacrta Zakona rukovodilo se međunarodnim dokumentima koliko je to bilo moguće, jer Zakon koji je na snazi donesen je 1998. godine.

Naime, na nivou Bosne i Hercegovine nije donesen Zakon koji regulira ovu materiju. Prilikom izrade Nacrta Izmjena i dopuna ovog Zakona osvrt je napravljen na Kodeks za štampane i online medije koji je usvojen od svih udruženja novinara u Bosni i Hercegovini, na sjednici održanoj 29.04. 1999. godine, februara 2005. godine, augusta 2006. godine, decembra 2006. godine, juna 2011. godine i decembra 2021. godine. Prema Kodeksu: „Novinari štampe i online medija u Bosni i Hercegovini imaju obavezu da prema javnosti održavaju visoke etičke standarde u bilo kojem trenutku i pod bilo kakvim okolnostima. Dužnost novinara i izdavača štampe i online medija je poštivanje potrebe građana za korisnim, pravovremenim i relevantnim informacijama, kao i odbrana principa slobode informisanja i pravo na pravedan komentar i kritičko novinarstvo. Novinari će se pridržavati općeprihvaćenih društvenih standarda pristojnosti i poštivanja etničke, kulturne i religijske raznolikosti Bosne i Hercegovine, te standarda ljudskih prava definiranih u međunarodnim i bosanskohercegovačkim aktima o ljudskim pravima.

Ovaj kodeks izveden je iz postojećih evropskih standarda novinarske prakse. Kodeks ima za cilj da postavi osnove sistema samouređivanja u štampanim i online medijima koji će biti smatran moralno obavezujućim za novinare, urednike i izdavače štampanih i online medija.

Pod štampanim medijima podrazumijevaju se novine i druga periodična izdanja koja izlaze dnevno, sedmično, mjesečno ili u razmacima od najviše šest mjeseci, a koji organiziranom i kontinuiranom djelatnošću prikupljaju, obrađuju i objavljuju informacije u



skladu s principima novinarstva i publicistike o različitim sferama života i na različitim nivoima, od lokalnog, nacionalnog do globalnog.

Online mediji sve su vrste medija koji publiciraju na internetu koristeći različite platforme, kako bi organiziranom i kontinuiranom djelatnošću prikupljali, obrađivali i objavljivali informacije u skladu s principima novinarstva i publicistike o različitim sferama života i na različitim nivoima, od lokalnog, nacionalnog do globalnog.

IV OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

Prilikom izrade Nacrta izmjena i dopuna Zakona o javnom informiranju Unsko-sanskog kantona ministar Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta donio je Rješenje broj:10-02-13496-1/21 od 16.12. 2021. godine kojim je imenovao Komisiju za izradu pomenutih Izmjena i dopuna Nacrta zakona. Komisiju čine predstavnici Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova Unsko-sanskog kantona, predstavnik medija, te predstavnik doo BH Telecoma. Zadatak Komisije je da izradi Nacrt izmjena i dopuna Zakona o javnom informiranju Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona" broj:08/98).

Nadalje bitno je napomenuti, Vijeće za štampu je stajališta da se moraju ugraditi odredbe u medijske ili privredne zakone koji će propisivati da se web portali koji djeluju kao mediji, moraju registrirati i dodati impressum, kako bi se znalo ko su im vlasnici, glavni i odgovorni urednik, novinari. Na ovaj način građani mogu znati da li da vjeruju tom web portalu ili ne, kome da upute žalbu kada prepoznaju kršenje Kodeksa za štampare i online medije, a također će ih to obavezivati na plaćane PDV-a i poreza na promet od usluga reklamiranja.

V PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURANJA POŠTIVANJA PROPISA

Provedba ovog zakona osigurana je kroz kaznene odredbe u ovom Zakonu.

VI PROCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI DONOŠENJA PROPISA

Provođenje predmetnog Zakona ne zahtijeva finansijske troškove.

VII OBRAZLOŽENJE ZAKONSKIH ODREDBI

U članu 1. propisano je pravo na cenzuru ili ograničenje prava slobode govora i izražavanje misli, te je javno informisanje slobodno i ne podliježe cenzuri. Nadalje, zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija urednika medija, novinara i drugih lica u oblasti javnog informisanja, naročito prema njihovoj političkoj opredijeljenosti i uvjerenju ili drugom ličnom svojstvu. Nadalje, ne smije se ugrožavati slobodan protok informacija putem medija, kao ni uređivačka autonomija medija, a naročito vršenjem pritiska, prijetnji, odnosno ucjenom



urednika, novinara ili izvora informacija. Definisano je postupak fizičkog napada na urednika, novinara i druga lica koja učestvuju u prikupljanju i objavljivanju informacija putem medija, te se isto kažnjava na osnovu zakona.

U članu 3. definisano je izdavanjem štampe proizvodnjom i emitiranjem radiskog i televizijskog programa te izdavanjem drugih javnih glasila mogu se baviti fizičke i prave osobe pod uslovima propisanim ovim zakonom te je dodano da isti moraju biti registrovani kod nadležnog organa za obavljanje djelatnosti.

U članu 4. pod javnim informiranjem uveden je i pojam online medija, te definicija istih, odnosno Online mediji sve su vrste medija koji publiciraju na internetu koristeći različite platforme, kako bi organiziranom i kontinuiranom djelatnošću prikupljali, obrađivali i objavljivali informacije u skladu s principima novinarstva i publicistike o različitim sferama života i na različitim nivoima, od lokalnog, nacionalnog do globalnog.

U članu 7. iza stava (1) dodaje se novi stav koji se odnosi na osnivanje online medija i upis istih u registar koji vodi nadležno Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona. Važeći Zakon o javnom informisanju donesen je 1998. godine, te isti ne reguliše online medije, te se u skladu sa pojavom online medija pojavila potreba za uređenjem ove materije kroz odredbe Zakona o javnom informiranju.

U članu 9. riječi „evidenciju javnih glasila“ mijenjaju se riječima „registar medija“, a riječi „Kantonalnom ministarstvu kulture, informiranja i odnosa sa dijasporom Unsko-Sanskog Kantona (u daljem tekstu: resorno ministarstvo)“ mijenjaju se riječju „Ministarstvu“.

U članu 10. propisuje se šta mora sadržavati prijava za upis u registar medija pored akta iz člana 8. ovog Zakona a to je: a) dokaz iz sudskog registra ili službene evidencije nadležnog organa kod kojeg je osnovano javno glasilo (izvod iz sudskog registra, rješenje o osnivanju udruženja ili neki drugi akt kojim se potvrđuje da je javno glasilo registrovano za obavljanje djelatnosti javnog informisanja); b) naziv, ime i sjedište osnivača javnog glasila; c) naziv javnog glasila; d) kontakt adresa i kontakt telefon; e) vrsta javnog glasila; f) izvori i način finansiranja; g) kadrovska struktura; h) ime glavnog i odgovornog urednika; i) ime uposlenih ili na drugi način angažiranih novinara ili lica koji obavljaju djelatnost javnog informisanja; j) adresa web stranice. Također se propisuje novim stavom da javna glasila i online mediji koja ne izvrše prijavu za upis u registar medija koji se vodi u Ministarstvo neće moći koristiti sredstva Budžeta Unsko-sanskog kantona namijenjena za finansiranje i sufinansiranje projekta iz oblasti medija i javnog informisanja. Na ovaj način će biti omogućeno praćenje a prije svega dodjeljivanje Budžetskih sredstava medijima koji će to iskoristiti za unapređenje istih, te će biti uspostavljen bolji sistem kontrole budžetskih sredstava.

U članu 11. riječi „evidenciju javnih glasila“ mijenjaju se riječima „registar medija“.

U članu 12. riječi „evidencija javnih glasila“ mijenjaju se riječima „registar medija“, dalje je propisano da ukoliko Ministarstvo utvrdi da je prijava za upis nepotpuna, od osnivača će zatražiti dopunu prijave, te je utvrđen rok za dopunu prijave koji ne može biti duži od 8 dana.



U članu 13. riječ „procjeni“ mijenja se u riječ „promjeni“.

U članu 16. definisana je zabrana distribucije informacije ili drugog medijskog sadržaja ako je to neophodno u demokratskom društvu i ako se u informaciji poziva na: a) akt neposrednog nasilnog rušenja ustavnog poretka; b) akt neposrednog nasilja prema licu ili grupi na osnovu rase, nacionalne pripadnosti, političke pripadnosti, vjeroispovijesti, seksualne opredijeljenosti, invaliditeta ili drugog ličnog svojstva, a od objavljivanja informacije neposredno prijeti ozbiljna i nepopravljiva posljedica čije se nastupanje ne može spriječiti na drugi način. Nadalje, propisano je da prijedlog za zabranu distribucije informacije (u daljem tekstu: prijedlog za zabranu) podnosi nadležnom tužilaštvu. Prijedlogom za zabranu može se zahtijevati da se zabrani distribucija informacije, da se oduzmu primjerci novina koji sadrže tu informaciju ako se svrha zabrane može postići samo na taj način, odnosno da se zabrani širenje takve informacije putem javnog glasila, web portala, društvenih mreža putem interneta, drugog elektroničkog glasila ili neke druge vrste medija. Na prijedlog tužilaštva, nadležni sud može donijeti rješenje o privremenoj zabrani distribucije informacije do pravnosnažne odluke o zabrani. O prijedlogu sud odlučuje u roku od dvanaest sati od njegovog podnošenja. Nadležni sud dužan je da rješenje o privremenoj zabrani odmah dostavi izdavaču, odgovornom uredniku, kao i distributeru ili štampariji, odnosno ovlaštenom licu koje zastupa javno glasilo, web portal ili drugo elektroničko glasilo. Nadležni sud nalaže ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove da onemogući distribuciju informacije na osnovu rješenja iz stava (4) ovog člana. Nadalje, propisano je da ako ovim zakonom nije drugačije određeno, u postupku za zabranu distribucije informacija shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje krivični postupak. Nadalje, propisano je postupanje u vezi distribucija informacija suprotnih ustavnom poretku i zaštiti integriteta ličnosti.

U članu 17. propisane su obaveze organa vlasti te se iza riječi „financijske teškoće“ briše interpuncijski znak tačka (.) i dodaju se riječi „ukoliko se nalazi u evidenciji kod nadležnog Ministarstva.“

U članu 21. dodaju se novi stavovi 5., 6., 7. i 8. koji propisuju informacije iz privatnog života, da se iste ne mogu objaviti bez pristanka lica čijeg se privatnog života informacija tiče, odnosno lica čije riječi, lik odnosno glas sadrži, ako se pri objavljivanju može zaključiti koje je to lice. Nadalje, propisana je zaštita prema maloljetnim licima.

U članu 23. dodaju se riječi „i komentare na objavljeni tekst u online medijima.“, na taj način utvrđuje se odgovornost glavnog urednika online medija da je odgovoran i na komentare na objavljene sadržaje koji su uvredljivog karaktera, te komentari koji zadiru u privatni život pojedinca.

U članu 26. riječi „evidenciju javnih glasila“ mijenjaju se riječima „registar medija“. Nadalje propisao je da u impresumu drugih glasila i online medija mora biti naznačeno: ime/naziv, adresa i sjedište drugih glasila i online medija, ime i prezime glavnog i odgovornog urednika, broj i datum uvjerenja o upisu drugih glasila i online medija u registar medija.“